

Bílovec | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Bílovec Stará Ves - Horní Nový Dvůr, Rosův mlýn 743 01
Okres	Nový Jičín
Katalogové číslo	Burian 514
Katastrální území	Stará Ves u Bílovce
GPS	49° 45' 58.1" 17° 56' 14.8"
Mapová značka	Německý / Objekt s kompletní technologíí
Poloha vůči obci	3 km Z od obce Stará Ves
Číslo kulturní památky	22071/8-1540 z r.1966 otevřít list NPÚ
Přístupnost	Přístupný po domluvě
Rok stavby	před 1880
Rok zániku	

Stručný popis

Mlýn je zakreslen již na mapě 3. vojenského mapování. Byl tedy postaven před rokem 1880. Podle Buriana byl postaven 1830.

Mlýn je posledním tohoto typu v oblasti Bílovce, kde v roce 1890 stálo 52 mlýnů.

Zvláštností mlýna jsou dvě palečná kola o průměrech 3,5 a 2,9 m osazená 96 a 88 palci. Zachovalé jsou mlýnské kameny dvou složení o průměrech 1,35 a 1,06 m, avšak již bez násypných košů a lubů. Mlýn byl v posledním období své činnosti modernizován, dochovala se loupačka, moučnice s hranolovým vysévačem a kapsový výtah na melivo. Dnes již mlýn není otočný a nemá tzv. ocas. Mlýn patří obci Bílovec a s průvodcem je veřejnosti přístupný.

Komentovaná zážitková prohlídka s mlynářem. Na prohlídce ochutnáte chleba z místní rodinné ekofarmy, vyzkoušíte si umlít mouku na rotačním mlýnku a setkáte se i se skřítkem Jeronýmem.

Sezóna 2023: 20. května, 3. června, 17. června, časy prohlídek 14:00 a 15:30. Další termíny sledujte na www.icko.kcbilovec.cz v sekci AKTUÁLNĚ.

Vstupné 100 Kč dospělí/ 50 Kč snížené.

Nutná předchozí rezervace termínu:

- na pokladně Turistického informačního centra Bílovec
- na telefonních číslech 778 425 431 nebo 556 412 266
- on-line nákup vstupenek na www.vstupenky.kcbilovec.cz
- kapacita prohlídky je 15 osob.

Historie

Historie obecně

Mlýn tzv. Rosův byl postaven před rokem 1880. Dokladem je jeho zakreslení v třetím vojenském mapování. Místní kronikář pan Kuchta však uvádí, že mlýn sem byl převezen z obce Leskovec v roce 1910. naopak Burian uvádí, že mlýn zde stál v roce 1830. Posledním majitelem mlýna byl Filotens Rosa, sedlák v Altstadu (Staré Vsi). Větrný mlýn mlel a šrotoval až do r. 1942.

Mlýn je posledním tohoto typu v oblasti Bílovice, kde v roce 1890 stálo 52 mlýnů.

Mlýn je krásnou krajinnou dominantou, stojí v polích na osamoceném místě u osady Horní Nový Dvůr (Bravinné) a zůstal zachován v dobrém stavu dodnes. První renovace proběhla v roce 1965. K další zásadní opravě došlo v letech 2000-01. První rok se prováděly tesařské práce, druhý rok práce konzervační. Oprava stála celkem 463 tis. Kč. Stavba mlýna je zachovalá kompletně, vnitřní mlecí vybavení z větší části také. Nové větrné kolo má průměr 16 m, není však konstrukčně správně provedeno (špatný úhel náklonu křídel).

Zvláštností mlýna jsou dvě palečná kola o průměrech 3,5 a 2,9 m osazená 96 a 88 palci. Dvě palečná kola jinak uvidíme jen u mlýna v Hlavnici. Zachovalé jsou mlýnské kameny dvou složení o průměrech 1,35 a 1,06 m, avšak již bez násypných košů a lubů. Mlýn byl v posledním období své činnosti modernizován, dochovala se loupačky, moučnice s hranolovým vysévačem a kapsový výtah na melivo. Dnes již mlýn není otočný a nemá tzv. ocas. Mlýn patří obci Bílovec a s průvodcem je veřejnosti přístupný.

Historie mlýna také obsahuje

Mlýn je vyobrazen na

- Držitelé mlýna v chronologickém sledu Rosa Filotens
- III. vojenské mapování - Františko-josefské (1876 - 78 - Morava a Slezsko, 1877 - 80, Čechy)

Příjmení mlynářů působících na mlýně

- Rosa Filotens

Architektura

Stav nemovitosti

Dochován bez nežádoucích přestaveb

Typ

Německý

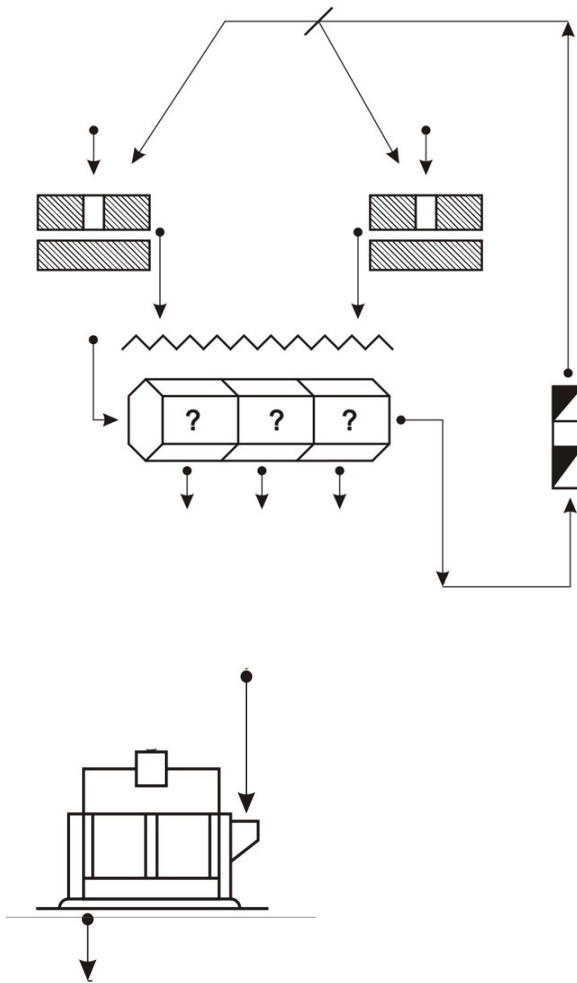
Dominantní stavební konstrukce

Dřevěná

Historické prvky

- Exteriér
- Krov
  - Okna
  - Schodiště
  - Vikýř pro hřídell
- Interiér
- Epigrafické památky (nápis, datování aj.)
  - Natáčení (mlýna, střechy, turbíny)
  - Umělecké prvky (Upřesnění: zdobení palečných kol)

Parametry

Technologie

Technologické vybavení

- Existující poloumělecké složení (Počet: 2)

Popis technologického vybavení

Technologické vybavení

Stopy po neexistující mlýnské technologii

Doplňkový provoz

Doplňkový provoz - popis

Historické prvky

- kapsový dopravník
- loupačka (Řemeslný)
- mlecí kámen
  - pískovcový kámen (Počet: 2)
- paleční kolo
- převody
- svislá hřídel (Dřevěná)
- transmise s řemenicemi (převody palci)
- řemenice
- větrné kolo (peruté rovné)
- vodorovný hřídel - val
- vysévač hranolový (Řemeslný)
- výtahy a dopravníky

Parametry

Literatura a prameny

Typ

Název

Místo vydání/uložení

Specifikace

Poznámky

Literatura

ZajímavostiOstatníZPRÁVY Z KATALOGU SLUŽEB | **Metoda sanace horkým vzduchem se uplatnila také u historických mlýnů**

21. 2. 2017 Horkovzdušnou sanaci celodřevěného objektu větrného mlýna realizovala společnost Thermo Sanace. | Foto: Thermo Sanace s.r.o. | Licence: Všechna práva vyhrazena BÍLOVEC, KUNŠTÁT | Celodřevěný mlýn v Novém Dvoře, Bílovci i dřevěné mlecí technologie vodního mlýna v Sychotíně u Kunštátu byly napadeny dřevokazným hmyzem. Na jeho likvidaci byla úspěšně použita sanace horkým vzduchem společnosti Thermo sanace, která je odborným partnerem portálu.

Větrný mlýn v Novém Dvoře u Bílovce

Díky vhodným větrným podmínkám na svazích Oderských vrchů, kde se sanovaný větrný mlýn nachází, bylo na území bývalého okresu Bílovec ještě v roce 1890 v provozu 52 těchto technických objektů. Zmiňovaná stavba v osadě Dolní Nový Dvůr, Bílovec se jako jedna z mála z nich zachovala. Na svém současném místě stojí údajně od roku 1910, kdy sem byl převezen z blízkého Leskovce na Opavsku. Mlýn byl poškozen a chátral, v roce 1965 se jej podařilo do značné míry zrenovovat. K další zásadní opravě došlo v roce 2000, kdy byla provedena výměna krovů a střešního šindele. V roce 2001 pokračovala oprava chemickou sanací proti dřevokaznému hmyzu. Ta se však proti aktivnímu napadení dřevěných prvků ukázala jako neúčinná. Jako finální řešení byla proto zvolena metoda horkovzdušné sanace, při které dochází k uhybnutí všech stádií dřevokazného hmyzu. Obec Bílovec, v jejímž majetku se objekt nachází, získala v roce 2016 dotaci z rozpočtu Moravskoslezského kraje na jeho obnovu a bylo přistoupeno k realizaci termosanace.

Horkovzdušná sanace celodřevěného větrného mlýna německého typu byla zahájena 26. července 2016 příjezdem techniky. Po prohlédnutí objektu z hlediska připravenosti, instalaci termoelektrických snímačů a rozmístění horkovzdušného potrubí s výfuky byly spuštěny celkem tři horkovzdušné agregáty a začalo samotné nahřívání. Jelikož celá technologie otočného mlýna je usazena na masivním dubovém sloupu a i další prvky byly vyrobeny z tohoto tvrdého dřeva, prodloužil se výsledný čas nahřívání na 25 hodin. Až po této době bylo termoelektrickými snímači, umístěnými ve středech nejmasivnějších průřezů a na nejnepříznivějších místech v konstrukci, prokázáno prohrátí všech dřevěných prvků technické památky na teplotu 55 °C. Tato teplota pak byla udržována ještě další hodinu pro kompletní zahubení všech stádií dřevokazného hmyzu. Následovala kontrola stavu dřevěných konstrukcí a technologie, rozebrání horkovzdušného potrubí a demontáž termoelektrických snímačů. Další den po vychladnutí objektu se prováděl preventivní nástřik dvěma vrstvami insekticidního přípravku proti opětovnému napadení dřevokazným hmyzem v budoucnu.

<http://www.propamatky.info/cs/zpravodajstvi/cela-cr/tipy-a-inspirace/zpravy-z-katalogu-sluzeb-%7C-metoda-sanace-horkym->

[vzduchem-se-uplatnila-take-u-historickyh-mlynu/3591/](http://www.propamatky.info/cs/zpravodajstvi/cela-cr/tipy-a-inspirace/zpravy-z-katalogu-sluzeb-%7C-metoda-sanace-horkym-vzduchem-se-uplatnila-take-u-historickyh-mlynu/3591/) Fotogalerie

Současné fotografie - objekt v krajině

Historické fotografie a pohlednice

Současné fotografie - interiér - detaily stavebních prvků

Současné fotografie - technologické vybavení

Historické mapy

